

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.  
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.  
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

## Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

## Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.  
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.  
rândul cu litere garmond.

## Prospecte de pace.

Sibiu, 2 Decemvrie n.

Situația începe a se limpezi. Norii plini de groază și de primejdie, cari se îngrămădiseră pe orizontul politicei esterne, se resfră mereu, și în dosul lor apare veselă și zimbitoare zeita păcii. Pecând deci pe la începutul săptămânii trecute stăteam foarte aproape de izbucnirea războiului mare european, astăzi ne-am depărtat binișor de această primejdie, pe care bine ar fi dacă am vedea-o delăturată cu desăvârșire, pentru totdeauna.

Pentru astăzi situația ni se prezintă astfel: Intre beligeranți decurg încă pertractările pentru stabilirea condițiilor de pace, — și după cum se asigură, cu bun succes, pentru că mari divergențe de păreri nu mai sunt între cei ce le stabilesc, — bine înțeles, a condițiilor de pace, căci armistițiul e legat deja, în mod tacit, după ce despre vre-o nouă luptă de multe zile nu a mai venit nici o știre de pe câmpul de războiu. Ivirea vreunor noue complicațiuni, în urma războiului din Balcani, pare deci a fi exclusă. Pentru ceice vreau se lege pace, nu pune doară nime mâna pe armă!

Conducătorii populației din Albania s'au întrunit apoi zilele trecute în sfat obștesc și au proclamat cu mare însuflețire independența Albaniei, cu consentimentul Turciei, stăpâna de până aci a acestei provincii, iar prin aceasta s'a tras o dungă peste socoteala Sârbiei, care vrea se încorporeze la statul sârbesc provincia aceasta, — s'a delăturat însă și primejdia conflictului dintre monarhia noastră și Sârbia, pentru provincia aceasta. Albanezii au ridicat pretutindena steagul lor național, au ales un guvern provisoriu, care a notificat tuturor puterilor mari intrarea Albaniei în rândul statelor independente, și puterile au luat la cunoștință notificarea.

Pentru Albania deci încă nu mai este motiv de a se naște războiu european, și nici pentru portul de mare la care râvnește atât de mult Sârbia, pentru că în privința aceasta s'a învoit, și monarhia noastră și Sârbia, ca chestia se fie discutată și rezolvată în conferința mare europeană, care să va întruni după legarea păcii între Turcia și statele balcanice aflătoare în războiu cu ea, pentru a o ratifica.

Pentru recompensiunile cari se cuvin României asemenea nu se va naște războiu, pentru că România a declarat, că ea nu cere nimica, ci așteaptă, ca Bulgaria să-i ofere de bună voe aceea ce-i compete, și anume: pe motivul, că dacă România nu-și păstra neutralitatea, Bulgaria nu ajungea pe câmpul de războiu la succesele la cari a ajuns. Și Bulgaria pare a fi destul de cuminte pentru a înțelege lucrul acesta, căci din Sofia se vestește, că în curând va merge un bărbat de stat mai de frunte la București, pentru a afla dorințele și cererile statului român, în scopul de a-i fi împlinite.

Din nici o parte deci primejdia războiului nu ne mai amenință; și totuși lumea se teme așa de mult de războiu, încât și-a pierdut aproape cumpătul. Dă năvală pe la bănci, ca să-și scoată micile economii, pe cari le are așezate acolo, sub cuvânt, că în cas de războiu statul poate pune mâna pe toți banii dela bănci, spre a-i folosi pentru acoperirea cheltuelilor de războiu, eventual poate pune mâna pe ei dușmanul, dacă ar intra cumva în țară, și atunci oamenii rămân păgubiți.

Păreri foarte greșite; pentru că tocmai în cas de războiu nici unde nu sunt banii mai siguri decât în casele mari de fier ale băncilor, pe cari nu le poate sparge nime și nime nu le poate duce în spate. Chiar dacă ar fi să între deci monarhia noastră în războiu cu vre-o putere oarecare, — lucru pentru as-

tăzi cu totul exclus, — nu deșartate ar trebui casele de fier ale băncilor, ci umplute și îndesate bine cu toate prisosințele și cu toate economiile, pentru că acolo sunt banii mai siguri. Nici statul nostru, și nici dușmanul, dacă ar fi se între în țară, n'are dreptul să se atingă de ei, — pentru că formează avere privată, neatacabilă, pentru că nu sunt ai lor. Dar cum am spus, nu există pentru acum nici un motiv, care să ne tacă să vedem întemeiată presupunerea izbucnirii războiului între monarhia noastră și vreun alt stat din Europa, și astfel temerea publicului de războiu este asemenea neîntemeiată, iar asaltul pe care-l dă, după cum auzim, asupra băncilor, e păgubitor chiar pentru interesele sale proprii.

**Din parlament.** Vineri și Sâmbătă s'a continuat în dietă discuția generală asupra bugetului anului viitor. Vineri a vorbit și deputatul naționalist român Dr. Alexandru Vaida Voevod, iar Sâmbătă a răspuns prim-ministrul Lukács la cele cuprinse în vorbirile deputatilor naționaliști români Mihali și Vaida, promițând, că va cerceta întrucât sunt bazate plângerile lor și după putință le va delătura. Astăzi se continuă discuția asupra bugetului.

**Legea electorală.** În vorbirea rostită Sâmbătă în dietă a declarat domnul ministru president Lukács, că noua lege electorală a suferit o întârziere de o lună, dar că ea va fi prezentată dietei negreșit în cursul anului acesta, deci încă înainte de Crăciun.

**Legi noue.** În ședința de Sâmbătă a dietei a prezentat dl Lukács, ca ministru de interne, un proiect de lege despre dispozițiile extraordnate, în cas de războiu, cu privire la administrație și justiție, iar ministrul de honvez, dl Hasai, un proiect de lege despre cărăuși în cas de războiu și altul despre alte servicii făcute armatei în vreme de răboiu. Au fost predate comisiunilor.

gur de pe vremea aceea (Mihail Cserei) povestind despre chinurile și nedreptățile, ce i s'au făcut lui Sava, zice, că „ne mai auzită păgânească și cumplită tiranie” a fost fapta dușmanilor lui Sava.

Cu ajutorul principelui Șerban Cantacuzino din Muntenia, Sava Brancovici a scăpat din temniță, iar mai târziu (1683) regele Leopold în semn de recunoștință pentru meritele lui, l-a ridicat, împreună cu fratele său Gheorghe, la rangul de baron. Nu mult după aceea mitropolitul Sava a murit. Și astfel s'a încheiat viața lui plină de sbuciumări grele și de fapte însemnate, cari i-au împodobit numele în amintirea urmașilor cu cununa cea neveștețită a măririi.

## IX. Unirea și urmările ei.

Cătră sfârșitul veacului al XVII-lea Ardealul a ajuns sub cărmuirea Habsburgilor. Acestia fiind de religia catolică, stăruiau ca numărul catolicilor să se înmulțească și în Ardeal, unde scăzuse tare pe timpul principilor calvini. Lucrul acesta au crezut, că așa se va putea împlini mai lesne, dacă poporul cel mai număros din această țară, adică Românii, se vor îndupleca să părăsească biserica lor străbună și să treacă la biserica romano-catolică, să se uniască cu ea.

În scopul acesta au fost trimiși în Ardeal preoți catolici și călugări iscușiți, ca să vorbească cu căpeteniile bisericesti ale

**În misiune la București.** Fostul șef al statului major austro-ungar, generalul Conrad de Hötendorf, acum inspector general al armatei monarhiei noastre, a sosit Vineri la amezai în București, pentru a înmana Regelui Carol o scrisoare a Monarhului nostru. A fost găzduit în palatul regal și după audiența avută la palat a conferat mult cu șeful statului major român, generalul Averescu. La gară s'a făcut primire frumoasă generalului Conrad, a cărui călătorie la București e de mare importanță politică.

## Legea despre armata comună.

(Urmare).

§ 38. Pentru fiecare lipsă ce s'ar putea naște înainte de începerea serviciului activ în contingentul de recruți, fie din orice cauză, trebuie socotit câtă un suplent. Afară de aceasta au se fie socotiți suplenți și pentru soldații aflători în serviciul activ, dacă favorul acordat de paragrafi 30, 31 și 32 s'a ivit după începerea serviciului activ și dacă favorul se acordă în primul an de serviciu activ. Orice înmulțire în contingentul de recruți, născută înainte de începerea serviciului activ, se consideră ca plus. Ca plus vine trecut și acela, care în urma pierderii îndreptățirii la favor e chemat la serviciu activ, dacă chemarea se face în anul prim de serviciu activ.

§ 39. Cheltuelile prezentării la asentare se poartă fiecare pentru sine. Cei seraci au se fie sprijiniți de comună. Speșele de drum ale antistivilor comunale și ale organelor cari însoțesc pe cei ce vin la asentare, se poartă asemenea comunele. Pentru cei trimiși la supraarbitrare și însoțitorii lor cheltuelile se poartă erarul. Celelalte cheltueli se acopăr conform regulamentelor existente. Celce e păgubit în urma asentării ori înrolării ilegale, poate cere despăgubire dela cel vinovat.

§ 40. Căsătorie, în etatea îndatoririi de a se supune asentării, și înainte de aceea, nu e permisă. Intre împrejurări, cari merită considerație, ministrul de honvez poate da concesiune de căsătorie, și poate, dacă oer împrejurările, se suspendeze restrângerea aceasta prin ordinaștiune, ori să o sistese de tot. Căsătoria la nici un oas nu formează bază pentru vre-un favor, cu privire la împlinirea îndatoririi de a face armata.

§ 41. Toți acele, cari au fost asentați prin recrutare, la asentarea principală, ori la cele supletorii din 1 Ianuarie până la 1 Octomvrie, împreună cu voluntarii asentați la asentarea principală, vin în regimen-

Românilor și să-i îndemne a păși la această unire. Dacă vor primi preoții unirea, însuș regele le promitea drepturi și scutițe mari, precum le aveau din vechime și preoții catolici.

Încercările și târguelile au ținut multă vreme căci Românii nu voiau să părăsească slujbele și obiceiurile lor strămoșești. Văzând aceasta preoții catolici au zis cătră ei, că pot să păstreze toate obiceiurile lor, dar să primească măcar aceste 4 puncte:

1. să creadă și să mărturisească, că papa dela Roma este capul întregii biserici creștine;
2. să creadă și să mărturisească, că Duhul sfânt porcede dela Tată și dela Fiul;
3. să creadă că între raiu și iad mai este un loc numit purgatoriu (foc curățitor), unde se duc sufletele cu păcate mai ușoare spre a se curăți;
4. să creadă, că sf. cuminecătură se poate face cu azimă (pâne nedospită).

Dacă vor primi aceste puncte, îi se făgăduia marea cu sarea.

Mitropolitul de pe atunci, Atanasie Anghel, amezit de astfel de promisiuni, a socotit că aceste 4 puncte n'ar fi lucru tocmai greu a le primi și îndemna și poporul să le primească. Și-a chemat deci protopopii la sfat (1693) și a iscălit împreună cu danșii o scrisoare, (manifestul unirii) în care hotăresc, să încheie unirea cu biserica

## FOIȘOARA.

### Spice din istoria noastră bisericească.

De Dr. Ioan Lupăș.

(Urmare).

După ce s'a întors din Rusia, Sava s'a apucat de lucru și a dres biserica. Apoi a stărut pe lângă principele Apafi, ca să întărească din nou scutițele, ce s'au fost dat preoților români din partea lui Bethlen. Apafi l-a ascultat și la anul 1676 a dat o scrisoare prin care zice, că preoțimea română să fie scutiță de orice fel de dijmă și jobăgite. Dar cu 4 ani mai târziu dieta dela Sighișoara desființează toate scutițele încuviințate de principii ardeleni pe sama preoților români.

Mitropolitul Sava a ținut și sinoade, în cari și-a dat silința să facă rânduiala în biserică și să o curețe de „bononașaguri” adică de credințe deșerte. În aceste sinoade s'a hotărât, ca preoții să predice și să cetească din cărțile tipărite românește, să învețe pe oameni crezul, Tatăl nostru și cele 10 porunci, după fiecare slujbă să țină școală cu pruncii, și peste tot să se poarte cuviincios, căci altfel, „care popă se va face vornic pe la nunte și va juca ori va umbla beat prin târg, ori va umbla la crășme, ori



teji ou 1 Octombrie a anului de asanare, când sunt primiti în legăturile de serviciu ale armatei comune (marină), respective ale honvezimei. Cei asentați după 1 Octombrie până la 31 Decembrie, mai departe voluntarii și cei educați pentru cariera militară, vin înregimentată în ziua asentanței împreună cu cei elocși pe baza paragrafului 70 ca supranumărări. Dacă se ivesc în măsură mai mare boale esterne, ușor de vindecat, dar contagioase, între niste împrejurări din cari se poate deduce că cei ce le au nu se află în poziția de a-și afla vindecarea, ori că pot împiedica vindecarea, ministrul de henvezi, în înțelegere cu ministrul de războiu, poate ordona ca astfel de recruți dacă de altcum au fost asentați ca apți pentru armată să fie înregimentati înainte de 1 Octombrie pentru a putea fi așezați spre vindecare în vreun spital militar. In caz de mobilizare (ridicare la starea de războiu) la ordinul Maiestății Sale înregimentarea se face și înainte de 1 Octombrie.

Tempul de serviciu, cu excepția cazurilor din §§-ii 21, și 42, se începe cu ziua înregimentării. Tempul de serviciu al celor care nu din vinalor nu au ajuns la asanare în etatea legală este a se socoti astfel, ca și cum ar fi fost asentați în anul 23-lea al etății. Tempul de serviciu expiră: cu excepția voluntarilor pe un an și a celor înrolați pe baza §-ului 19 pe timp de războiu, cum și a celor ce pe temeiul §-ului 9 fac serviciu activ special, fără considerare la ziua înregimentării, în 31 Decembrie a anului în care se termină pentru respectivul îndatorirea de a servi.

§ 42. Serviciul activ, cu excepția cazurilor din paragrafi 21, 23, 24, 25, 27, 28, 31, 32, și 33, și a celor înșirate mai la vale, se începe în principiu cu ziua înregimentării. La cei ce în ziua înregimentării se află în arest preventiv ori își fac pedeapsa în închisoare, timpul serviciului activ se numără, dacă întârzierea e mai lungă decât de trei luni, de la ziua începerii serviciului activ. In cazul acesta cu întârzierea începerii serviciului activ suferă întârziere întregul timp de serviciu, cu excepția cazului, când cel aflat în arest preventiv nu a fost pedepsit (A. fost declarat nevinovat).

§ 43. Cei înrolați la serviciul activ sunt datori să servească fără întrerupere în activitate. Cei din rezervele întregitoare ale armatei comune primesc în curs de 10 săptămâni instrucție militară. Deprinderile de arme ale celor din rezerve, și din rezervele suplimentare le regulează §-ul 43. Cei numiți în §-ul 41, întrucât nu ar mai putea fi obligați se facă serviciu activ, pe lângă rezervarea îndatoririi de a fi supuși deprinderilor de arme pe cari le fac cei din anul de asanare al lor, își primesc instrucția militară în curs de 10 săptămâni.

Dacă cer împrejurările speciale, cei din primul an de rezervă a armatei comune (marină) și cei din cele trei clase mai tinere ale rezervelor supletorii, pot fi chemați, respectiv reținuți la serviciu activ extraordinar, pe temeiul art. de lege 18 dela 1888. Rezervele armatei pentru comune și rezervele supletorii, precum și rezervele marinei, pot fi chemate, respective reținute pentru a face serviciu activ în caz că se face în parte ori în întregime urosirea starea de războiu, cum și în caz de mobilizare, numai la ordinul Maiestății Sale. Dacă numai o parte din rezerve e necesar a să chema la serviciu activ, lucrul se face astfel, că întâi vin che-

rua nu putea să scrie nici măcar o scrisoare. Promisiunile cele mari, că preoțimea și poporul va căpăta drepturi și scutițe, încă nu s'au prea împlinit, ci au rămas literă moartă, pe răbduria hârtie.

In popor s'au născut învrăjbi și frământări îndelungate, căci mulți țărani cu frica lui Dumnezeu și cu dragoste pentru credința lor strămoșească n'au voit să știe de unire. Și astfel poporul s'a sfășiat în două părți: gr.-or. și gr.-cat. (uniți).

Biserica noastră a rămas timp îndelungat lipsită de arhierii și conducători, a-suprită din toate părțile și împinsă într-o stare foarte jalnică, încât e mirare, că mai târziu s'a putut totuși intra în starea aceea umilită.

Mai târziu însă a avut unirea și unele urmări bune. S'au deschis școale în Blaj și au ajuns câțiva fii ai poporului român să învețe pe la școalele înalte din Viena și Roma. Aceștia întorcându-se acasă au scris cărți pentru luminarea poporului și cărți de știință, prin care au adus cinste numelui românesc. Așa a lucrat cronicarul Gheorghe Sincai, care a scris Cronica Românilor dela Impăratul Traian până pe la 1740; tot astfel Samuil Micu din Sadu și protopopul Petru Maior, care a scris o istorie „Despre începutul Românilor în Dacia” și o istorie bisericească.

Intre episcopi gr.-cat s'a întâmpnat să fie și câțiva oameni vrednici, ca Inocențiu Micu (1732—1744) care a luptat mult ca să

mași cei din clasele mai tinere de asanare, în ordinea anilor de asanare, după corpuri de armată.

§. 44. Despre serviciul activ dela honvezi, făcut în vreme de pace, cum și despre mobilizarea și chemarea la arme a honvezimii, dă lămuriri legea despre honvezime.

§. 45. Soldaților cari săvârșesc crima desertării, timpul ce cade între dispariția și noua intrare la miliție, nu se socotește în timpul serviciului legal. Prelungirea serviciului lor pe alte baze se face conform dispozițiilor codului penal militar. Ceice vin chemați la serviciile stabilite în art. de lege 21 dela 1890, §-ul 1, ori ca recruți înoc neînregimentați, în înțelesul punctului 3 din paragraful numit, nu dau ascultare ordinului de chemare sub arme și perd prin aceasta un timp de serviciu mai lung decât de trei luni, dacă cumva nu sunt considerați de desertori și pedepsiți pentru desertare au să suplinesească lunile de întârziere, servind peste timpul de serviciu.

Tempul de serviciu activ și întregul timp de serviciu, în caz de condamnare din partea judecătoreii penale, militare ori civile, numai atunci se prelungeste cu vremea perdută din serviciul militar, dacă aceasta în urma întemnițării e mai lungă decât de trei luni. Arestul preventiv computat în pedeapsă este a se socoti ca pedeapsă. Executarea pedepsei ce nu trece peste șase luni, la soldații chemați la serviciu este a se amana, la dorința autorității respective militare, ori este a se întrerupe. Se va stabili apoi pe calea ordinațiunii, cã recruții pedepsiți de judecătoreiile penale înainte de a li se începe îndatorirea de a servi, ori sub durata acestei îndatoriri, ca unii cari nu pot fi îndreptați, deci cu influența rea asupra disciplinei, în cari cazuri au să fie concediați în vreme de pace, din serviciul activ militar.

§ 46. Trecerea în rezervă, cu excepția voluntarilor, se face după expirarea serviciului activ, în 31 Decembrie a anului respectiv. Permutarea din rezerva armatei comune în rezerva honvezimei se face la 31 Decembrie. Dacă raporturile permit, și în privința aceasta se simte trebuința la honvezime, la dorința ministrului de honvezi, pot să fie trecuți dela armata comună la honvezime rezerviști cu găjă lunară, eșiți din rândurile voluntarilor pe un an. In caz de războiu trecerea la rezerve se face pe baza ordinului Maiestății Sale.

(Va urma).

## Din protopresbiterate.

### Conferența a II. preoțească a tractului Sălăște.

Cu un mers regulat de tren sau căruță, ejunși la vreme recerată, — deodată cu îmbrăcarea și înfațisarea zilei în întreaga ei putere de lumină, avea să se prezinte și preoțimea tractului Sălăște, în 1/4 Noemvrie a. c. în comuna Gurarâului, — loc orânduit pentru ținerea conferenței a II. a anului 1912.

Că n'am putut fi tovarăși credincioși ai zilei, nu e vina noastră, cari încă înainte de zorii dimineții, pe întunerec, ne găsim în așteptare, ci — a trenului, care ou toate că să făcuse lumină ou deabinele, nu voia să mai vină. Intr'o vreme însă ea a anului 1912, plină de ploi necontenite și vârsări mari de ape, cari pe unele

locuri au slăbit mult bazele pământului, silindul astfel a-și măsura și stăpâni iuteala, ba pe alocuara nevoindu-l chiar a mai merge și pe jos, nu-i mai poți lua în nume de rău, întârzierea.

Totusi, în sfârșit, puținul cam înădușit de greutatea drumului, îi vestește apropierea. Nu-și dă mult răgaz de răsuflare, ci spre a mai împlini cât de cât din întârziere până la centra pleacă surând, stăruind ou sfurtare.

Noi de astădată nu-l îngreunăm mult. A treia stațiune e a noastră. Cu schimb nu prea lung de vorbe, le perurgem, sântem așunși. Câteva cărute șteaptă, spre a ne ușura și scurta drumul.

Eșiți din comuna Orlat, o privește înălțătoare trezește și alintă, desfătează chiar lumina ochilor cam posomărată, de chemarea prea din vreme la slujbă. — Ei cununa măiestoasă de desluri înalte și frumoase, cari cuprind și îngădese comuna de trei părți, ca într'o cetate, mai ales însă — răsunatul de soare, — care din pricina unei lupte întęite ca ceata bine organizată de nori grei și amenințatori, întârziase deasemeni să-și trimită razele de toamnă, la vreme. Cu o reuclgere și îndărijire mănoasă, de atăta îngănfare și stăpânire a cerului senin și a razelor sale luminoase, calde și binefăcătoare omeniei, izbatește, deși durere earăș numai pentru o amăgire, a alunga pe vrăjmaș, și a ne da o zi rară în sununa anului acestuia, — o zi plină de viață, lumină și căldură plăcută.

Comuna Gurarâului, multămită harnicilor și vrednicilor conducători bisericești și politici, de eri și de azi, e plină de viitor! Măreața biserică, frumoasă școală, întemeiate pe patre atăt de puternică și de stăncosă, — zidite atăt de larg și de spațios, de harnic și corespunzător, înzestrată cea dintăi ou toate po-doabele, cea de a doua ou toate cerințele vremii moderne; alestăurile omanale, străzi bin îngrijite, poduri bine lucrate și îngrijirea de petrecere ouvinoasă a tineretului prin pavilionul de joc și alte așezăminte; orânduiala caselor corespunzătoare și a ocularilor; viața sufletească îngădită prin mai multe societăți; țăria credinței, bună starea, hărnicia și istețimea ou care își îndeplinesc țăranii de aici diferitul fel al rosturilor de traiv, sunt atâtea și atâtea vorbe de cinste și recunoștință la adresa conducătorilor, — atâtea ohezașii, cari presvestesc viitorul înfloritor al acestei fruntașe comune.

Dănguțul armonios și plăcut al olopotelor, întrerup firul visărilor prevestitoare, — ne chiamă la slujbă.

Slugosa, ca ou astfel de prilejuri, — spre înălțarea slujbei, e mângăierii și-a întăririi de credința a credincioșilor, cari ou toată vremea lucrului, în haine de sărbătoare, au alergat pentru câteva clipe la rugă și închinare, și căror rar li se îmbie astfel de prilejuri, — mai mulți preoți: I. Manta sen. Gh. Iutu, Iac. Șteflea, A. Flușcuș, A. Viad, I. Papa și Dr. D. Borcea.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul băeților de școală, dirigerat de învățătorul Hsuzu. Au cântat în trei voci, ou multă îngrijire, precizie și armonie plăcută, liturgia de profesorul seminarial T. Popoviciu.

Un cor bine dirigerat, fie de băeți sau oameni mari, pe lângă înălțarea slujbei dumnezeiești, — pe lângă înălțarea de inimi, ridică mult termometrul cultural al satelor. Azi când mai pretutindeni, avem

învățători ou cunoștințe muziciale, pe-trucea oare nu le-am putea găsi, spre cin-stea conducătorilor și-a dirigențului, în toate satele ou astfel de învățători?

Prezenta o rostește tinărul preot Ioan Manta.

Săvârșit serviciul divin, membrii sfatului preoțesc, trec în sala cea mare, destinată ședinței, din edificiul școlii gr.-ort., unde la 10 oare a. m. Preaon. doan protopop, Dr. Ioan Lupăș, în scurte cuvinte de bineventare, ou constatarea celor prez nți, deschide ședința, cerând a se alege biroul, doi bărbi și de încredere și un notar.

Se alege: Ioan Manta sen. și Valeriu Popoviciu, de notar Ioan Popa.

Constituit, dl protopop își ține cuvântul de deschidere, vorbind despre „dotăruinea preoților”.

In urma preocupărilor din prezent, nu numai a preoților ci și a corporațiunilor noastre bisericesti mai înalte ou starea materială a preoției, nici că se putea alege un subiect mai potrivit actualității.

S'au spus multe cuvinte, s'au dat multe păreri în timpul din urmă asupra unei ameliorări stării preoției; tractatul părintelui protopop Lupăș se deosebeste însă mult de toate acestea, fiind o lucrare plină nu de freze mai mult sau mai puțin preocupătoare și recunosătoare de nedreptătea împărțirii de congruș, de greutatea vremilor și șompțea prezentului, ci de interesante date istorice din frământările trecutului, privitoare la starea și remunerațiunea preotului în vechie e, presum și la luptele purtate de episcopi vremilor, cererile înainteate din partea lor spre-o îmbunătățire a stării preoției.

Spune, că „pe când preoțimea altor confesiuni a fost în trecut înărăstă de privilegiu și șautințe, pusă la adăpost de grijile traiful zilnic, ea să se poată dedica ou trup ou suflet misiunii sale sfinte, pe preotul român îl găsim, în întinderea lungă a veacurilor trista și grele, ducându-și traiful său lipsit, prigunit și apăsat de toate poverile unei vieți legate mai mult de glie decât îndreptate spre țințele cele înalte, spre zerile senine ale veșniciei. Ată că cărmuitoari țării prea arareori se gândeau să ia vreo măsură în favoaur preoților români. „Și chiar dacă luau, avizau de obicei pe preot tot numai la munificența atăt de strâmtă și măsurată a credincioșilor înărăoști și de altfel ou toate greutățile din lume”.

In marginile unui discurs, ou măștria-i recunoscută în desvoltarea lucrărilor, înără toate momentele de seamă apartinătoare subiectului, ea: Hotărârea dieții din Turda ținută la 1569; amplificarea ei mai târziu ou vre-o 120 de ani, grija unor conducători de-a cumpăra moșii pe sama biseriali (Doseofelui); obșoiul de a înstrăina averile și moșiile românești între nobili; încuviințarea dată de Gavril Bethlen la anul 1612 episcopului Teofil dela Prhalop; hotărârea magistratului din Sibiu, din 2 Iunie 1615; dispunerea împăratului Ioșif al II-lea de a se plăti învățătorii din fundurile comunale; rezultatare cererii episcopilor Adamovici și Bob înaintată la 1791, de-a se plăti și preoții români din visteria statului; hotărârea stolei dela 23/IX 1794 prin poruncă împăratească, una din cele mai complete stole din trecut. Observă că dacă la anul 1794 s'a putut impune, „pentru ce nu s'ar putea face acelaș lucru și acum la 1912, pentru toate biserialile din Metropolia noastră”. — Cererea episcopilor

castige drepturi pentru poporul român, sau ca Grigorie Maior (1772—1782) despre care poporul zicea: „Acesta e vlădică, nu nimic”.

Mai târziu pe vremea lui Alecsandru Sterea-Șulutu episcopia gr.-cat. a fost ridicată la rangul de mitropolie ou reședința în Blaj având ca episcopii atărnoțoare de ea: 1. episcopia gr.-cat. din Oradea Mare 2. din Gherla și 3. din Lugoj.

### X. Apărătorii credinței străbune.

Rămânând biserica ortodoxă română, în urma unirii lipsite de orice conducere, mulți credeau că credincioșii acestei biserică, ne mai putându-se împotrivi unirii, se vor da biruiți ori se vor risipi și biserica lor va fi înghițită de cea unită. Spune și la sfânta Scriptură, că „ceice n'au condocere se risipesc ca frunzele”.

Dar nu s'a întâmpat așa. Ci s'au găsit prin satele noastre, în deosebi prin ținăturile dela margine, destui preoți și țărani vrednici, cari sau hotărât a-și apăra, chiar ou primejdia vieții, credința străbună.

Pe la 1744 a călătorit prin părțile ardelenale dela Dobra până la Sibiu un pustnic cu numele Visarion. Pe unde trecea el, trageau clopotele și îi ieșia poporul în cale. El îndemna pe toți să-și apere credința strămoșească. S'a oprit și la Sălăște unde s'a zidit în amintirea lui schitul dela Fântână Foltii, cu hramul Isvorul Maicii Precste. Pe

turnul bisericuții dela Foltea se mai pot citi și azi rândurile, în cari se face amintire de trecerea lui Visarion pe aci, în următorul mod: „Cu ajutorul lui Dumnezeu s'au renouit acest sfânt lăcaș al isvorului Precsteii, ce s'au găsit la anul 1744 prin descoperirea sfântului pustnic. Tituri mai mulți făcători de bine, cari sunt scriși în cartea vieții. Anul 1861 August 15”.

Ajungând la Sibiu a fost prins și dus la Viena în închisoare, unde a și murit.

Cu câțiva ani mai târziu, doi preoți dela sate, preotul Șofronie din Cioura și popa Ioan din Aciliu au făcut mișcare în popor îndemnând pe oameni, să ceară dela cărmuire un episcop deosebit pentru biserică ortodoxă-română.

Despre popa Șofronie se spune, că umbra înconjurat de mii de oameni, cari îl păziu și ascultau cuvântul lui, cutreera satele și arăta ou pecete „căt un taler”, prin care li se dădea oamenilor voce să alunge preoții cei uniți. Se zice, că purta căciula de miel și opinci de mătase. Avea trecere și ascultare mare înaintea poporului și înaintea mitropolitului sârbesc din Carloviț astfel, încât într'un timp, prin anii 1757—1760 în părțile ardelenale și maramurășene toți preoții ascultau de el, și cine voia să se preoțească la (Carloviț) trebuia să ducă scrisoare de recomandație dela Șofronie.

Va urma).



Vasile Moga și Ioan Lemeny pentru îndreptarea preoțimii. Prin petiție înaintată dietei ardelenne din 1842, ca 1) Zeciuială fiecărei să fie scutită și 2) a persoanelor bisericesti de alte religii însoși să li se taie atâta loc bisericesc cât stăpânesc cei de legea sugastană. Împlinirea purtatului 12 din programul național dela 1848 abia după 50 de ani într-o formă destul de nedreaptă. Stăruințele și succesele lui Șaguna în chestia dotațiunii preoților, a porțiunilor canonice, înființarea de fonduri, despre situația de astăzi care lasă mult de dorit, înființarea de fonduri parohiale pentru viitor, stăruințele conducătorilor bisericesti, în primul rând ale P. S. nostri Arhiepiscopului, pentru o îmbunătățire a stării preoțești și îndemnul înființării de fonduri, exprimarea dorinței față de consistorul metropolitan de-a statorni o școală, și însoșirea ei prin epitropii bisericesti; plătimea preoțului din fondurile bisericesti cu leafă fixă corespunzătoare veniturilor stolare și administrarea veniturilor stolare la sporirea fondurilor.

Deschizându-se discuția asupra frumoasei și interesantei lucrări, în general se hotărăște a se aduce mulțumiri protocolare zelosului conducător, iar operatul a se da publicității, ca și alții să se poată împărtăși de frământările interesante din viața stolară a preoțimii.

În special însă asupra părții ultime, în care autorul își exprimă dorința de a se încasa veniturile stolare prin epitropii, în schimbul cărora preoțul să fie remunerat din partea bisericii, se naște o vie discuție, la care iau parte membrii: Stelea, Vlad, Manta, Popa, profesorul Oțoiu, Dr. Borcea și Dr. Lupaș, rezultând din pledăriile vorbitorilor și primirea conferinței de a se apela la Preaven. Consistoriu prin o cerere, prin care să se roage ca chestia stolară să se sistematizeze și rezolva amăsurat cerințelor vremii.

Serviciul divin se declară pe deplin succes.

V. Popoviciu observă, că în viitor să nu mai slugescă atâta preoți, neavând în săvârșirea unor momente nici unde se întoarce, ci numai trei.

Subsemnatul întregeste observarea, arătând, că serviciul divin e pus în program ca punct de studiere și îndreptare. Deși, din ce vor slugi mai puțin, vor fi mai bine observați. Ei desămeni de păreră, să nu fie denumiți mai mulți de trei, între cari însă să fie scototiți și cel ce are să predice. Slugind totodată, fiind îmbrăcat în ornate de liturgie, va avea o mai mare influență. În predică, având a înzista asupra vre unui text din evanghelie, e o cale, să o spună soale, care e însărcinat cu ținerea ei. Se primește.

A predicat liber, Ioan Manta jun. Textul biblic: «Fecerți bine tuturor, dar mai ales celor de-o credință cu voi». [Pavel, Galateni VI. 10]. Vorbește despre dragostea de aproape și împărțirea ei.

Dr. profesor Oțoiu observă, că predica în general a făcut bună impresie. A fost bine luată, bine predată, iubirea de aproape și împărțirea ei a fost cu succes socoasă la ivași și aplicată la viața practică. Adaugă, că partea ultimă, deși totodată de frumoasă n'a fost cu destulă încredere și putere predată. Se declară pe deplin succesă.

Se naște discuție asupra felului de predicare, liber ori cetită. În parte: P. Jaga, A. Vlad și Dr. I. Lupaș. Cel dintâi e pentru oțetirea ei, nemi fiind memorizarea la om în vârstă posibilă; al doilea, dupăcum poate omul; — iar dr. protopop, prin înșirarea mai multor dovezi, a celor psihologice, a stăpânirii publicului și a influențării... etc. e pentru ținerea liberă. Se cuprinde ca conclud, că într-o cât e numai posibil, să se năzuiască fiecare a predică liber.

Se comunică ordinile consistoriale: Nr. 6574 B. s. 1912, prin care se îndrumază preoțimea a se spovedi în fiecare an cel puțin odată, pentru a premerge cu bun exemplu poporenilor din parohie. Se la la crăstintă, cu adausul că s'a îndeplinit de doi ani; Nr. 7971 Pres.: Îndrumare către teologi, candidați de preoți și preoți luați la miliție, spre a se legitima en de an; Nr. 7432 Bis., luarea la cunoștință despre ținerea conferinței din primăvară, exprimarea de a se întregi și public în broșură „corelațiunea dintre administrația civilă și bisericăscă”, — desămeni exprimarea dorinței de-a se prezenta în scris o lucrare temeinică despre uniformizarea slujbelor. Se răspunde, că chestionarul, cu conferința această s'a încheiat și că comisia însărcinată cu prelucrarea materialului se va năzuia a duce în îndeplinire dorința Preaven. Consistor. (Va urma).

## NOUȚĂȚI.

**Din cauza sfintei sărbători** „Intrarea în biserică”, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Vineri la orele obicinuite.

**Instiintare.** Examenul de maturitate de corigență la gimnaziul român din Brașov se va ținea în 5/18 Decembrie a. c.

**Pentru învățători.** În foaia oficioasă a apărut ieri ordinanța ministrului de culte și instrucțiune publice, în care se dispune, că învățătorii definitivți, cari fac anul de serviciu la armată ca voluntari, primesc salarul întreg pe durata absenței lor dela școală, dar au să plătească pe substituții lor, a căror rebonificare nu poate fi mai mare de 800 coroane. Învățătorii însă, cari s'au căsătorit înainte de a intra în vigoare noua lege militară (7 Iulie 1912) precum și acei, cari trăiesc în căsnicie comună cu mamele lor, ori cu câte vre-o soră, pot cere să fie trecuți la rezervele suplimentare.

**Reuniunea ardelenă de patronaj.** Secțiua sibiană a reuniunii ardelenne de patronaj s'a constituit în ședința din 28 Noembrie, ținută sub presidenția dlui jude de curie și president al tribunalului regesc din loc, Dr. Kemény, după cum urmează: president: Dr. Wiedorn, procuror regesc, al doilea president Dr. Schullerus, preot evanghelic. Secretari advocați: Dr. Gresskovitz, Dr. Vasile Dan și Dr. Kormos. Șef de birou Niedlich, cassier Cservinka și fiac Dr. Kirchgatter. În comitetul de 32 membri sunt aleși apoi și următorii Români: Dr. A. Crăciunescu, profesor, Dr. Ioan Frum, advocat, Dr. Eleonora Lemeny, profesoară, Ioan Chirea, notar în Săliște, Dr. Ioan Lupaș, protopresbiter, Sergiu Medeanu, protopresbiter, Constantin Moldovan și Trajan Petrișor, preoți, Eremie Pula, învățător.

**Pentru „Cosinzeana”.** Cetim în revista „Cosinzeana”, ca cele două edificii mai noue moderne din Sibiu, cari formează proprietatea consistorului nostru, anume: școala centrală elementară și casa cu două etaje din strada S. Hew s, au fost ridicate: „mulțumită stăruințelor depuse în consistor de către asesorul Nicolae Ivan și de activul protopop al Sibiului, Dr. Ioan Stroia”. Nu știm ce rost pot să aibă astfel de reclame; știm însă, că zidurile amintite nu le-au făcut persoane singuratic, ci consistorul arhidiecezan, și despre acest fapt em dori să iee act și „Cosinzeana”.

**„Luceafărul”** anunță, că dl Octavian Goga s'a retras dela conducerea acestei reviste, care în viitor va fi condusă de dl Tăsluanu, și va apărea iarăși numai de două ori pe lună, fără a mai face politică, ci numai literatură.

**Rescumpărare.** Domnul Dr. Nicolau Iltu, medic practic în Sibiu, și-a a rescumpărat feliicitările de ziua onomastică, contribuind cu douăzeci (20) coroane la fondul gazetărilor.

**Comisiunea permanentă** a comitatului Sibiu își va ținea adunarea lunară ordinată Marți în 3 Decembrie n. la 11 ore în sala cea mică a casei comitatului. Am onoarea a invita pe Dnii membri la această adunare. Iuliu Bărduy, prezident.

**Aviz.** Direcțiunea din Cluj a poștelor și telegrafului avizează publicul cu privire la împachetarea și adresa corectă a pachetelor poștale. La sărbătorile de Crăciun și anul nou se expederă de obicei un număr enorm de pachete, care numai așa poate să ajungă la destinație, dacă trimițătorul împlinește exact regulile poștale privitoare la adrese și împachetare. Nu este permis să se trimită bani sau juvare în același pachet cu alte obiecte. Adresa primitivului să fie scrisă lămurit. Este de dorit, ca trimițătorul să-și însemne numele și locuința nu numai pe biletul de expediție, ci și în interiorul pachetului, pentru orientarea organelor poștale, când adresa din afară s'ar pierde sau ar deveni ilegibilă.

**Măsuri împotriva holerei.** Ministerul de război, în considerare că în Constantinopol și în Macedonia se ivesc tot mai multe imboinări de holeră, a dat ordin ca persoanele militare care sosesc pe uscat sau pe mare din locurile infectate, să fie supuse unei supravegheri medicale de 5 zile. Concedii militare, pentru teritoriile numite, nu se mai acordă pe timpul cât durează epidemia.

**Epidemie în armata bulgară.** Ziarul Daily News vesteste, că holeră se întinde tot mai mult și în armata bulgară. În localitatea Mustafa Pașa s'au constatat până acum mai multe sute de cazuri, care însoși se tânuiesc. Epidemia băntue și în Adrianopol atât între turci, cât și între aliați, cari constau din rezerviști de clasa a treia bulgari și sârbi. Cadavrele stau neîngropate zile întregi.

**Moartea unui corespondent.** Consilierul Dr. Bumiller, corespondentul de război al ziarului Frankfurter Zeitung, a murit de holeră într'un spital din San Stefano, pe lângă toate îngrijirile medicale ale doctorilor germani.

**Opere de artă.** Din țara dolarilor vine știri, că americanii au făcut socoteala, câte milioane trec din lumea nouă în lumea veche, cheltuite pentru lucruri de artă. În anul 1911 miliardarii au dat 36 milioane dolari pentru opere artistice cumpărate spre marea pagubă a muzeelor din Europa. În anul precedent s'au dat peste 22 milioane tot pentru opere de artă clasică: tablouri, lucrări în bronz, monumente vechi ș. a., cari toate au trecut oceanul ca să decoreze palatele uriașe ale regiilor petrolului, oțelului, căilor ferate, și ale altor multimilionari. Nu este imposibil, ca și tabloul Mona Lisa să fie rătcit în palatul cutărai nabab american.

**Institute nouă medicale.** Pentru a face nouă cercetări asupra unor boale primejdioase, și în deosebi asupra cancerului, s'a înființat un așezământ în Buffalo, sub conducerea profesorului Dr. G. yord. — Un alt institut medical, în același scop, se va clădi în Viena în urma stăruințelor societății austriace pentru combaterea cancerului, — societatea aceasta stă sub protectoratul suveranului. — Al treilea, institut, pentru studierea numitei boale, se va ridica la Berlin din o fundațiune menită spre acest scop și din contribuiri particulare.

**Contra bapțiștilor.** Guvernatorul din Riga (Rusia) a oprit întrunirile unei comunități bapțiște, de oarece președintele ei, cunoscutul predicator Feltler din Petersburg, a voit ca sub mantaua exercițiilor religioase să țină o adunare internațională a bapțiștilor.

**Monument aviatorului.** În amintirea lui Hubert Latham care s'a nenorocit la o vânătoare de bivoli sălbatici în Africa se va înălța un monument. Spre acest scop s'a constituit în Paris un comitet. Latham, cum se știe, a fost primul aviator care făcuse încercarea să treacă în sbor canalul La Mancha, mai târziu apoi a venit Bleriot cu aparatul său perfecționat și a reușit să realizeze încercarea îndrăznească a lui Latham. Monumentul i se va ridica pe locul unde făcuse această încercare.

**Voturile președintelui.** Noul președinte al Statelor unite, Woodrow Wilson, a obținut la alegerea sa 16 milioane de voturi date de femei și bărbați. Astfel începând din 5 Martie 1913, Wilson va conduce timp de patru ani republica americană. Primul fapt al președintelui demoorat, dacă va rămânea credincios programului său, va fi reducerea taxelor vamale.

**Armata rusească.** Rusia este împărțită în 12 circari militare, dintre care 7 se țin de teritoriul rusesc european. Cu totul se află în Rusia 37 corpuri de armată, dintre acestea 5 sânt în Siberia, 2 în Turkestan, iar restul de 30 în Europa. Contingentul anual de recruți este astăzi de 450.000 de oameni. Obligativitatea serviciului militar durează 22 de ani (dela vârsta de 21 până la 43 ani) din care 18 ani în armata regulată, iar 4 ani la gloate. În caz de război, Rusia ar putea trimite contra vecinilor săi dela apus cel mult 24 corpuri de armată cu 960.000 de soldați.

**Forturile Parisului.** În războiul dela 1871 forturile Parisului au jucat un rol însemnat. Intăriturile acestee, care au împedat întinderea Parisului, se vor dărâma în timpul cel mai apropiat. Din punct de vedere militar veștile forturi nu mai au valoare. Pe teritoriul dobândit în urma dărâmării lor se vor planta parcuri întinse, fără să se clădească nici un edificiu. Astfel populațiunea săracă a suburbiilor parisiene va avea parte de aer bun și promenișii frumoase.

**Biblie scumpă.** La licitarea unei biblioteci în New York s'a vândut o Biblie-Mazarin cu 250 mii coroane. Acesta este prețul cel mai mare, ce s'a dat vreodată pentru o carte tipărită.

**Atrocități grecești.** Zărele bucurăștene aduc eară știri despre atrocitățile Grecilor contra Românilor din Macedonia. Frunțile aramâni din comunele Grebene, Turia, Avdele, Perivole, Samaria ș. a. au fost uni decapitați, alți arestați de armata grecească și duși la curtea marțială din Larisa pentru a fi executați.

**Durazzo.** Orașelul de port Durazzo are un trecut destul de furtunos. În vremile vechi a dat naștere unui război dintre cele mai lungi, — și ar fi de dorit, ca rolul acesta trist să nu și-l repeteze. Intemeiat de Corinteni la anul 625 n. de Cr., a purtat în vechime numele Epidamnus. Certele între diferitele partide din Epidamnus au cauzat războiul peloponesiac, purtat de Atena și Sparta aproape treizeci de ani (431—404 n. de Cr.). Mai târziu Durazzo, numit Dyrrachium, a ajuns sub stăpânirea romană, apoi grecească; câțva timp a stat și sub porancă sârbească (în 1336), — până ce în urmă la 1501 orașelul a fost ocupat de Turci și a rămas sub domnia lor până astăzi.

**Copiii și cafenelele.** E lucru destul de cunoscut, că Budapesta este un eldorado al vieții de cafenea. Localuri atât de luxoase, cum are capitala Ungariei, nu se găsesc nici în Viena, nici în Paris, — numai Berlinul poate ținea concurență cu cafenelele din Budapesta. În timpul mai nou, decând s'au introdus mâncările calde și în cafenea, familii întregi cu copii cu tot obișnuiesc a ocupa zilnic mesele acestor localuri, spre marele neoz al oamenilor neînșurați, despre cari se știe că n'au o deosebită dragoste pentru gălăgia oțetelor de copii. Împrejurarea din urmă a îndemnat pe un cafegiu budapestan să pună în eleganță și local următoarea inscripție scurtă și cuprinzătoare: „Se recomandă prea stimatelor familii, să nu aducă în cafenea copii sub vârsta de zece ani”.

**La fondul Victor și Eugenia Tordășianu** pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor români sibiieni, au mai dăruit: membrii direcțiunii nou înființatei Însoțiri de credit „Raiffeisen” din Varpăr: Ioan Ceteanu, învățător, totodată prezident, Ioan Banea, viceprezident, Ilie Giurgiu, Dumitru Banea și Simeon Banea, economi, fiecare câte 20 bani, Aron Meșianu, paroh (Noarich) 50 bani, Ioan Marin, par. (Răusadului) 1 cor., Lazar Ceteraș, băieș (Bacium-Poeni) și fiul său Lazar, pedagog curs. I, 60 bani, Ioan Oțoiu, profesor semin. cor. 1.50, Vasile Lombrea, ziler (originar din Sălcioua-super.) 50 bani și nuntașii mirilor Petru Vintilă, econom cu juna Maria Leța, fiind nași Ioșif Marou juv., pardositor și soția sa Ema, la stăruința exp. Tel. Rom. I. Îmbăruș cor. 620.

**Mulțumită.** Dl. Petru Șogan, proprietar în Cerghidul-mare, având proprietate și în comuna noastră bisericăscă M. Oșorheiu, la cererea proprie — prin rezoluțiunea consistorială din 18 Septembrie a. c. Nr. 11.807 Bis. — a fost încorporat dimpreună cu mama D-sale Dna văd. Ana Șogan, — ca parohieni în parohia M. Oșorheiu. Din prilejul acestei încorporări a dăruit — pentru zidirea unei biserici rom. gr.-or. în locul bisericuței de lemn, edificată în 1814 în M. Oșorheiu, — unasută sinci zeci mii (150.000) cărămizi, cari computeate după prețul de azi a 50 cor. mii ar costa 7500 coroane. Pentru acest dar și jertfă maritimă subscrisul în numele epitropiei, comitetului și sindicului parohial îi esprim și pe această cale nimitul donator cele mai călduroase și sincere mulțumite. Merș O. orheiu, la 14/27 Noembrie 1912. Ștefan Russu, protopop.

## Poșta ultimă.

### Condițiunile păcii.

Ultimele știri de pe câmpul de război spun, că înțelegerea între reprezentanții Turciei și ai Bulgariei s'ar fi făcut, pe baza următoarelor condițiuni de pace: Adrianopolul rămâne în posesiunea Turciei. Turcia intră în alianța balcanică. Albania capătă autonomie, sub controlul statelor balcanice. Mohamedanii din provinciile cucerite primesc privilegii cu privire la religia lor. O altă telegramă primită astăzi ne spune însă, că nu pacea, ci armistițiul s'a legat pe 14 zile.

### Teatru.

Luni, „Der Angriff”, tragedie în 3 acte, Marți, „Heimat”, tragedie de Sadermann și Mercuri comedia „Das stärkere Band”.



**Concurs.**

În sensul veneratului ordin consistorial din 9 I. t. de sub Nr. 12,058 Bis. prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în comuna **Cara** cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului până la termenul sus-indicat și cu prealabila încuviințare a acestui, a se prezenta la sf. biserică în vre-o zi de **Duminecă** ori **sărbătoare** spre a cânta ori a celebra la sf. biserică spre a fi cunoscuți poporului.

Oficiul protopresbiterial român gr.-or. al Clujului în conțelegere cu comitetul parohial. Cluj, la 5 Noembrie 1912.

**Tuliu Roșescu,**  
protopresbiter.

**Anunț.**

La școala de industrie națională a Reuniunii femeilor române din Sibiu (Berggasse Nr. 9) se află un **depozit de stofe** țesute în  **motive românești**, destinate pentru ornate (vestimente bisericesti) și pentru mobile. La cerere se trimite modele. 391 3-6

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană**

I. Enescu:

**Cooperativele sătești**

Felul și însemnătatea lor.

Prețul Cor. 1-50, porto 5 fil.

**Concurs.**

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile confesionale din comunele mai jos înșirate, tractul Iliei, se scrie concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Vișca**: salar 1000 cor., solviți din cassa bisericii în rate lunare anticipative. Cuartir și grădină în natură și lemne necesare de foc.

3. **Târnavă**: salar 600 cor. solviți din cassa bisericii, iar 400 cor. se vor cere dela stat. Cuartir și grădină în natură și lemne necesare de foc.

3. **Târnavița**: salar 600 cor. dela popor, 400 oor. se vor cere dela stat. Cuartir în natură, 20 cor. relut de grădină și lemne necesare de foc.

Aleșii au a conduce în Dumineci și sărbători copiii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturghie. A ținea școală de repetiție și a i instrua în pomărit gratuit.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Iliei în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Ilia, la 8 Noembrie 1912.

**Z. Murășan,**  
protopresbiter.

**Anunț.**

Duminecă, în 8 Decembrie n. 1912 la 11 oare a. m. se dă în arândă vama târgului Săliște, pe 3 ani (1913—1915).

Prețul de strigare 5650 cor.

Licitația se va ținea la școală. Până la acest termen se pot înainta comitetului și oferte în scris, provăzute cu vadiul de 10%.

**Comitetul parohial**

387 3-3 gr.-or. rom. din Săliște.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană**:

**Călindarul arhidiecezan**  
pe anul 1913

cu Șematismul autentic al bisericii ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fil, plus porto poștal 20 fil.

Recuisite de scris se pot procura **Librăria arhidiecezană** dela

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

**EVANGELIA**

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

**ICOANE SFINTE**

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orișicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

**Librăria Tipografiei arhidiecezane**

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

**I.**

- Adormirea Maicei Domnului
- Bunavestire
- Nașterea Domnului Iisus Christos
- Fuga la Egipt
- Iisus în biserică de 12 ani
- La nunta din Cana
- Iisus pe mare
- Invierea lui Lazar
- Schimbarea la față
- Răstignirea lui Iisus Christos
- Punerea în mormânt
- Invierea Domnului
- Înălțarea — Floriile
- Tăierea împrejur
- Nașterea Maicei Domnului
- Pogorârea Duhului sfânt
- Nașterea sfântului Ioan Botezătorul
- Grigorie, Vasilie și Ioan
- Adormirea sfintei Ane
- Aflarea capului sf. Ioan Botezătorul.



**II.**

- Iisus pe Cruce
- Înălțarea sfintei cruci
- Ilie prorocul în carul de foc
- Tăierea capului sfântului Ioan
- P. Grigorie teologul
- Sf. Vasilie

**III.**

- Botezul Domnului
- Constantin și Elena
- Sfântul Dumtru călare
- Sfântul George
- Maica Domnului
- Petru și Pavel
- Arhanghelii Mihail și Gavriil
- P. Ioan Gură de aur
- PP. Ioachim și Ana



**IV.**

- Arhanghelul Mihail
- „ Gavriil
- Apostol ori-care
- Domnul Christos
- Iisus în muntele Maslinilor
- Sfântul Dumtru
- Sfântul George
- Ilie Prorocul
- Ioan în pustie
- Sfântul Nicolae
- „ Simeon
- „ Andreiu
- Evangelistul Ioan
- „ Luca
- „ Marcu
- „ Mateiu
- Prorocul Zaharia
- Apostolul Iacob
- „ Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.					cor. foarte fine.
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	34-60	42—	56—	70—	cor. foarte fine.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56—	72-50	23-10	27-30	40-60	49—	65-80	20-30	23-80	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—	„ fine.
simple . . .	14—	16-10	18-20	26-50	36-40	12.60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	19-60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tînchea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din orișice fel de materii și de orișice coloare pe lângă condițiile cele mai favorabile